Eén keer heeft geen betekenis, twee keer is toeval, drie keer is een patroon.

Hoorn, 12 januari 2026

Betreft: Onevenwichtig proces rond besluitvorming standbeeld J.P. Coen – dringend verzoek tot zorgvuldige heroverweging

Geachte leden van de raad en de commissie,

Morgen bespreekt u het voorstel van het college over het proces rond het standbeeld van Jan Pieterszoon Coen, met als advies optie C: een nieuw vervolgproces in 2026 met o.a. dialoog met de Bandaneze diaspora.
Deze brief laat zien dat het gehele proces tot nu toe drie duidelijke momenten kent waarop eenzijdige sturing heeft plaatsgevonden. Ik verzoek u dringend dit patroon te onderkennen en niet akkoord te gaan met optie C zonder eerst onafhankelijke verificatie van de procesgang.

De drie cruciale momenten van eenzijdige beïnvloeding

1.

Keuze en rol van de Reinwardt Academie
De begeleiding van de stadsgesprekken is volledig in handen gelegd van de Reinwardt Academie, onder leiding van lector Hester Dibbits. Deze organisatie houdt zich nadrukkelijk bezig met de herinterpretatie en decontextualisering van koloniaal erfgoed. De organisatie buigt zich over collecties in musea en het publieke domein en geeft gevraagd en ongevraagd advies aan directies van musea en colleges van B & W.

Zuivering van de Nederlandse taal is een van haar doelen. Diverse woorden als zigeuner, wigwam, eskimo, Gouden eeuw, allochtoon etc zijn uit onze taal aan het verdwijnen. Het is het werk van de aan Hester Dibbits verbonden organisatie Work in Progress. De organisatie opereert op de achtergrond, maar is effectief. (Zie bijlage 1).

Vragen die op tafel horen te liggen:
Waarom is juist deze instelling gekozen, en niet een neutrale procesbegeleider?
Welke invloed had het college op de opzet van de gesprekken, vraagstelling en de selectie van geciteerde uitspraken van deelnemers in de rapportage?
Waarom komen in de officiële terugblik vooral uitspraken aan bod die een kritische heroverweging van het standbeeld bepleiten?

2.

Eenzijdige inzet van videomateriaal
Tijdens de stadsgesprekken zijn twee filmpjes vertoond die eenzijdig focussen op de negatieve aspecten van Coens daden (verbranding Djajakarta, Banda-expeditie), en de belangen van nakomelingen van Bandanezen uit 1621. Context, hoor- en wederhoor komen in de filmpjes niet aan bod. De positieve bijdragen van Coen en de VOC aan handel, kennis en welvaart blijven onderbelicht.
Dit materiaal is door het college zelf ingebracht en getoond aan deelnemers tijdens een meningsvormend proces.
Gevolg: diverse deelnemers gaven daarna aan "een andere kijk" te hebben. Het omgekeerde (mensen die positiever werden over Coen) is niet vastgesteld.
Vragen:
Waarom is geen gebalanceerd beeld getoond?
Heeft de raad vooraf de inhoud van deze filmpjes beoordeeld of goedgekeurd?
Waarom is besloten de Bandaneze diaspora in te brengen en niet de gunstige economische effecten voor de stad Hoorn?
Waarom geen achtergronden over de juridische en morele verdediging van Coen?

3.

Selectieve weergave en reductie van de 'Kijk op Coen'-reacties
Van de circa 175 inzendingen is een ruime meerderheid (ca. 114 vs. 51, 10 neutraal) voorstander van behoud van het standbeeld in de huidige vorm. Sterke argumenten daarvoor (niet projecteren van huidige normen, bijdrage aan groei Hoorn, toerisme, museumcontext) worden in de rapportage nauwelijks belicht.
Toch stelt het college in het raadsvoorstel onder punt 4 'Kaders' letterlijk:
«Een meerderheid van de deelnemers en inzenders heeft behoefte aan verandering en overleg met de diaspora.»
Dit is feitelijk onjuist. Het negeert de gevolgen van de getoonde filmpjes en bagatelliseert de kwantitatieve en inhoudelijke meerderheid. Door te reduceren tot "beide kanten hebben argumenten" en "emotienetwerken" wordt een democratische meerderheid buitenspel gezet. Door een methode als 'emotienetwerken' in te zetten, worden de sterke argumenten voor het behoud van het beeld weggehouden én wordt een democratische meerderheid uitgeschakeld.

Conclusie en verzoek

Drie keer is een patroon van eenzijdige sturing: keuze van begeleider → eenzijdig informatiemateriaal → negeren democratische meerderheid.

Dit proces voldoet niet aan de eisen van evenwichtige, transparante en democratische besluitvorming.

Ik verzoek u daarom dringend:
Niet in te stemmen met optie C zonder eerst een onafhankelijke, externe evaluatie van het gehele proces (inclusief selectie en weergave van burgerinbreng).
De meerderheidsstemming uit ‘Kijk op Coen’ (behoud van beeld zonder geforceerde extra contextdialoog) als uitgangspunt te nemen.

Het standbeeld te laten staan met een neutrale, feitelijke toelichting – zoals veel inwoners wensen.
Aan u de verantwoordelijkheid om recht te doen aan de stem van de meerderheid van Horinezen en een zorgvuldig, onbevooroordeeld proces te eisen.

Met vriendelijke groet,

Paul Lassooij